

REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W RADOMIU



PROTOKÓŁ

z Narady Techniczno Gospodarczej

dla NADLEŚNICTWA DOBIESZYN

OBREB: Białobrzegi, Dobieszyn, Studzianki

na okres od 01.01.2020 r. do 31.12.2029 r.



Dobieszyn 05.03.2020 r.

Narada Techniczno-Gospodarcza dla Nadleśnictwa Dobieszyn, odbyła się w dniu **05.03.2020 r.** w siedzibie Nadleśnictwa.

Komisja po wysłuchaniu referatów i przeprowadzeniu dyskusji w sprawie przedstawionych dokumentów:

a) Materiały dotyczące gospodarki leśnej w ubiegłym okresie:

- analiza gospodarki leśnej w okresie 2010-2019 – referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Dobieszyn,
- koreferat Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w zakresie zagrożeń przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne w okresie realizacji dotychczasowego Planu Urządzenia Lasu (2010-2019) na terenie Nadleśnictwa Dobieszyn,
- koreferat naczelnika Wydziału Kontroli, Audytu Wewnętrznego i Ochrony Mienia,
- referat Naczelnika Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi w zakresie wykonania monitoringu dotyczącego skutków realizacji planu na środowisko i obszaru natura 2000 zgodnie z ustaleniami przyjętymi w prognozie oddziaływania na środowisko tego planu,
- koreferat Wykonawcy Projektu Planu Urządzenia Lasu.

b) Materiały i propozycje przedstawione przez Wykonawcę Projektu Planu Urządzenia Lasu:

- zakres prac urzędzeniowych,
- wyniki prac inwentaryzacyjnych,
- propozycje planu gospodarki leśnej na okres gospodarczy 2020-2029,
- projekt aktualizacji Programu Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Dobieszyn na lata 2020-2029,
- prognoza oddziaływania na środowisko i obszar Natura 2000 Projektu Planu Urządzenia Lasu,
- program edukacji leśnej na lata 2020-2029,

podjęła następujące ustalenia i przyjęła wielkości:

A: Końcowe ustalenia w sprawie organizacji prac urzędzeniowych oraz ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu.

1. Skład osobowy:

1.1. Przewodniczący NTG

Piotr Kacprzak – Z-ca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej RDLP Radom.

1.2. Członkowie:

Lena Wyderkowska – główny specjalista w Wydziale Urządzania Lasu DGLP,

Andrzej Marzęda – Kierownik Zespołu Ochrony Lasu w Radomiu,

Andrzej Matysiak – Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu,

Paweł Sułkowski – Nadleśniczy Nadleśnictwa Dobieszyn,

Wiesław Szczechowicz - Naczelnik Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi RDLP w Radomiu,

Grzegorz Ożóg - Naczelnik Wydziału Infrastruktury Leśnej RDLP w Radomiu,

Grzegorz Radecki - Naczelnik Wydziału Kontroli, Audytu Wewnętrznego i Ochrony Mienia RDLP w Radomiu,
Tomasz Moskwa – Z-ca Dyrektora Oddziału BULiGL Oddział Radom,
Wojciech Wierzbicki – Kierownik pracowni UL - BULiGL Oddział Radom,
Marcin Wiech – Inżynier Nadzoru - Nadleśnictwo Dobieszyn,
Grzegorz Dreła – Inżynier Nadzoru - Nadleśnictwo Dobieszyn,
Marta Kuc - specjalista SL ds. stanu posiadania i łowiectwa - Nadleśnictwo Dobieszyn,
Ewa Szumlińska-Blicharska – st. specjalista ds. zagospodarowania lasu i ochrony ppoż. - Nadleśnictwo Dobieszyn,
Miroslaw Wrona - st. specjalista - Wydział Kontroli, Audytu Wewnętrznego i Ochrony Mienia w RDLP Radomiu,
Michał Danielewicz – Tartak Promna,
Paweł Kacprzak - PPHU Drewbud,
Hubert Ćwiek - Zakład Usług Leśnych,
Adam Wieteska - Zakład Usług Leśnych i Budowlanych,
Marcin Langer – Naczelnik wydziału terenowego – RDOŚ w Warszawie,
Jacek Koba – st. specjalista – Wydział Ochrony Lasu RDLP w Radomiu,
Dorota Święcka – specjalista SL - Zespół ds. Promocji i Mediów RDLP w Radomiu,
Anna Szmyt - specjalista SL - Wydział Gospodarki Drewnem RDLP w Radomiu,
Arnold Gorycki – st. specjalista SL - Wydział Gospodarki Leśnej RDLP w Radomiu.

1.3. Sekretarz

Agata Łukomska-Hłopaś – specjalista SL w Wydziale Zarządzania Zasobami Leśnymi RDLP w Radomiu.

2. Ocena ostatecznej wersji mapy przeglądowej obszarów chronionych i funkcji lasu.

Po zaprezentowaniu mapy przeglądowej obszarów chronionych i funkcji lasu przez Wykonawcę PUL zaakceptowano (bez uwag i zastrzeżeń) jej treść.

3. Akceptacja przedstawionego w projekcie planu urządzenia lasu – zakresu i formy podstawowych założeń polityki przestrzennego zagospodarowania regionu.

W Projekcie Planu Urządzenia Lasu uwzględniono założenia polityki przestrzennego zagospodarowania określone w skali gmin, powiatów oraz województwa. Analiza nie wykazała inwestycji, które mogą wpłynąć w istotny sposób na gospodarkę leśną w Nadleśnictwie Dobieszyn.

4. Rozstrzygnięcia w sprawie ewentualnych rozbieżności rodzajów użytków gruntowych.

W ramach urzędniowych prac terenowych sporządzono wykaz rozbieżności, który został przekazany do Nadleśnictwa. Do PUL został przyjęty stan zgodny z państwową ewidencją gruntów i budynków na dzień 01.01.2020 r. Natomiast wykaz rozbieżności będzie podstawą do przeprowadzenia zmiany w powszechnej ewidencji, poprzez zgłoszenie rozbieżności lub przygotowanie dokumentacji dt. zmian do powiatowych ośrodków geodezyjnych.

5. Zatwierdzenie zmian granic i numeracji oddziałów.

W trakcie Narady Techniczno-Gospodarczej przyjęto zmiany granic pododdziałów. W ramach opracowania projektu PUL, w przypadkach znaczniejszych rozbieżności, skorygowano granice oddziałów leśnych, dostosowując je do rzeczywistego przebiegu na gruncie (a nie do granic działek ewidencyjnych jak to miało miejsce w poprzednich rewizjach PUL), nie dokonywano zmian numeracji oddziałów leśnych.

Działki przejęte w ostatnim okresie gospodarczym przyporządkowano do już istniejących oddziałów.

6. Zakres wykorzystania wskaźników spodziewanego przyrostu bieżącego, tabelarycznego oraz użytecznego.

Rozmiar użytkowania rębego będzie się utrzymywał w następnych okresach gospodarczych na zbliżonym poziomie ze względu na dużą powierzchnię KO oraz potrzebę dalszego, sukcesywnego odtwarzania młodego pokolenia drzew, zabezpieczenia trwałości i stabilności ekosystemów leśnych.

Analiza rozkładu powierzchni drzewostanów w podklasach wieku obecnie i w perspektywie kolejnych 10 lat, wskazuje na naturalne przesunięcie powierzchni młodszych klas wieku do starszych, ze zmianą tej relacji w starszych klasach wieku na skutek użytkowania rębego (V, VI). Na skutek zwiększonego rozmiaru cięć użytkowania rębego, w tym cięć uprzątających w rębniach gniazdowych, nastąpi prawdopodobnie dwukrotny wzrost powierzchni IA podklasy wieku.

Przeciętny wiek drzewostanów w Nadleśnictwie, według prognozy nieznacznie wzrośnie z **62 lat** obecnie do **63 lat** na koniec okresu obowiązywania projektu PUL przy czym w obrębie Białobrzegi prognozuje się jego zmniejszenie z **65 lat** do **61 lat**, natomiast w obrębie Dobieszyn minimalny wzrost z **59 lat** do **60 lat**, a w obrębie Studzianki wzrost z **64 lat** do **68 lat** na koniec okresu obowiązywania planu i nadal będzie wyższy od pożądanego średniego wieku drzewostanów. W związku z powyższym, w następnym okresie gospodarczym użytkowanie rębne powinno kształtować się na poziomie zbliżonym do obecnego. Tylko konsekwentne realizowanie zadań gospodarczych wynikających z planu cięć użytków rębnych na poziomie, nie mniejszym niż zaplanowano na najbliższe 10-lecie, umożliwi w perspektywie średnio i długookresowej zmniejszenie tej różnicy. Osiągnięcie pożądanej struktury wiekowej drzewostanów będzie procesem długotrwałym nie możliwym do osiągnięcia w jednym cyklu produkcyjnym drzewostanów.

Biorąc pod uwagę proponowany etat użytkowania rębego i przedrębego na najbliższe 10-lecie oraz wielkość przyrostu bieżącego tablicowego (z tabel VIIIa), zakłada się, że w Nadleśnictwie nastąpi spadek ogólnej miąższości grubizny brutto drzewostanów. Do obliczenia miąższości grubizny spodziewanej na koniec okresu gospodarczego wykorzystano wzór z § 123 IUL.

$$V_k = V_p + Z_v - U$$

gdzie:

V_k – suma miąższości grubizny spodziewana na koniec okresu gospodarczego,

V_p – suma miąższości grubizny na początku okresu gospodarczego, na powierzchni zalesionej,

Z_v – spodziewany przyrost miąższości grubizny – tabelaryczny w okresie obowiązywania planu,

U – suma miąższości grubizny brutto drewna przewidzianego do pozyskania w planie urządzenia lasu.

Prognoza zasobów na koniec okresu gospodarczego wg przyrostu tablicowego

Obręb	Miąższość brutto [m ³]			
	V _p	Z _v	U	V _k
Białobrzegi	917337	200450	280712	837075
Dobieszyn	1750530	442850	511551	1681829
Studzianki	1348097	315950	307416	1356631
Nadleśnictwo	4015964	959250	1099679	3875535

Przedstawione dane wskazują, że na koniec obowiązywania okresu gospodarczego zasoby miąższości drzewostanów Nadleśnictwa zmniejszą się o **3,5 %**. W poszczególnych obrębach leśnych sytuacja jest różna: w obrębie Studzianki prognozuję się wzrost o 0,6%, natomiast w obrębach Białobrzegi i Dobieszyn spadek - odpowiednio o 8,7% oraz o 3,9%.

Przewidywany, spadek zasobów miąższości Nadleśnictwa należy postrzegać pozytywnie, gdyż jest on efektem podjęcia działań w celu zapewnienia trwałości lasu w perspektywie długookresowej, niedopuszczenia do deprecjacji surowca drzewnego oraz poprawy struktury wiekowej drzewostanów. Zmiany te jednak nie spowodują negatywnych skutków dla funkcjonowania zbiorowisk leśnych i nieleśnych, ponieważ oprócz optymalizacji zadań gospodarczych, które uwzględniają doraźne oraz perspektywiczne cele hodowlane i ochronne, projekt PUL przewiduje również ochronę zasobów naturalnych, w tym: chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, siedlisk przyrodniczych, roślinności runa leśnego, gleby i wód.

Ponadto projekt PUL nie przewiduje ograniczenia przestrzeni występowania gatunków, zmniejszenia powierzchni gruntów leśnych, ani też zmniejszenia powierzchni całego Nadleśnictwa (w trakcie obowiązywania PUL może ewentualnie nastąpić przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne gruntów ze względu na inwestycje celu publicznego). Szczegółowe dane na ten temat zawiera „Program Ochrony Przyrody” oraz „Prognoza oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000”.

7. Akceptacja testu kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych.

Kontrole powierzchni próbnych dokonał zespół zadaniowy powołany na podstawie Decyzji nr 59 Dyrektora RDLP w Radomiu z dnia 20.08.2019 r. Kontrolą objęto próbę 37 powierzchni wylosowanych przy pomocy programu TAKSATOR. Czynności kontrolne polegające na ponownym pomiarze na wylosowanych powierzchniach przeprowadzono w dniach 28-30.08.2019 r.

W wyniku kontroli nie stwierdzono błędów grubych, bezwzględna wartość statystyki pola przekroju pierśnicowego wyniosła **0,052** natomiast bezwzględna wartość statystyki wysokości **0,015**. Wielkości te mieszczą się w przedziale wartości dopuszczalnych.

W związku z powyższym w trakcie Narady Techniczno-Gospodarczej zaakceptowano test kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych.

8. Ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu.

Podstawy oceny stanowią:

- Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Dobieszyn – obręb Białobrzegi, obręb Dobieszyn i obręb Studzianki na okres od 1.01.2010 r. do 31.12.2019 r.,
- Analiza gospodarki przeszłej dokonana przez Nadleśniczego na NTG,
- Koreferat Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Radomiu do w/w analizy Nadleśniczego w zakresie zagrożeń przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne,

- Koreferat Naczelnika Kontroli, Audytu Wewnętrznego i Ochrony Mienia RDLP Radom,
 - Referat Naczelnika Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi w zakresie wykonania monitoringu dotyczącego skutków realizacji planu na środowisko i obszaru Natura 2000 zgodnie z ustaleniami przyjętymi w prognozie oddziaływania na środowisko tego planu,
 - Koreferat wykonawcy projektu planu urządzenia lasu,
 - Plany gospodarcze i sprawozdania z ich wykonania.
- 9. Stwierdzenie, że projekt planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody został sporządzony zgodnie z przepisami ustawy o lasach oraz wytycznymi KZP.**

Na podstawie referatu Wykonawcy PPUL stwierdzono, że:

- Projekt Planu Urządzenia Lasu i Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa został wykonany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, instrukcjami i wytycznymi KZP. Wykonawca uwzględnił również wszystkie zmiany i uszczegółowienia (wynikające głównie ze zmiany IUL) w zakresie wytycznych zgodnie z poleceniami Zamawiającego.
- Prognoza Oddziaływania na Środowisko i Obszar Natura 2000 została wykonana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi oraz regulacjami w Lasach Państwowych. Uwzględnia ustalenia Komisji Założeń Planu oraz zakres i stopień szczegółowości uzgodniony z RDOŚ w Warszawie i PWIS w Warszawie.

10. Inne końcowe wytyczne dotyczące organizacji prac nad planem urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody oraz prognozą oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000, w tym akceptacja zakresu prognozy symulacyjnej na koniec okresu oraz ustalenie formy przekazywania planu urządzenia lasu do nadleśnictwa.

Nadleśniczy zaakceptował zaproponowany przez Wykonawcę wykaz cięć, szczegółowe sposoby zagospodarowania, wysokość użytkowania rębego i przedrębego. Planowane wskazania gospodarcze odpowiadają bieżącym potrzebom lasu, uwzględniają cele w perspektywie czasowej krótko-, średnio- i długoterminowej. Jednocześnie zapewniają kontynuację rozpoczętą w poprzednich okresach gospodarczych przebudowę drzewostanów sosnowych na żyznych siedliskach lasowych.

Projekt Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Dobieszyn zostanie zestawiony w zakresie określonym w Założeniach do Planu na podstawie protokołu z KZP i SIWZ o zamówienia, w trakcie narady ustalono, że zmiany w tym zakresie nie są konieczne.

B. Projekt planu urządzenia lasu.

1. Stan posiadania.

W trakcie Narady Techniczno Gospodarczej omówiono stan posiadania Nadleśnictwa wg stanu na 01.01.2020 r. Udział poszczególnych grup i rodzajów użytków oraz kategorii użytkowania przedstawia tabela poniżej:

Grupy i rodzaje użytków gruntowych	Obręb			Nadleśnictwo
	Białobrzegi	Dobieszyn	Studzianki	
1	2	3	4	5
1. Lasy - razem	3361,9899	6537,7248	4797,1050	14696,8197
1.1. Grunty leśne zalesione - razem	3254,1045	6331,0982	4624,2851	14209,4878
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem	25,6566	34,6525	56,9191	117,2282
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem	82,2288	171,9741	115,9008	370,1037
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione	1,6500	8,4199	0,3470	10,4169
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem	3363,6399	6546,1447	4797,452	14707,2366
3. Użytki rolne – razem	131,6471	95,0598	105,8483	332,5552
4. Grunty pod wodami - razem	2,0105	0,6771	-	2,6876
5. Użytki ekologiczne - razem	-	-	-	-
6. Tereny różne - razem	-	0,9400	-	0,9400
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem	3,3657	0,4357	0,2124	4,0138
8. Nieużytki - razem	59,3066	100,3644	43,9300	203,6010
Razem (2-8) Grunty nie zaliczone do lasów	197,9799	205,8969	150,3377	554,2145
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia	-	-	-	-
OGÓLEM (1-8)	3559,9698	6743,6217	4947,4427	15251,0342

Nadleśnictwo nie posiada gruntów spornych, ani gruntów we współwłasności.

Zestawienie powierzchni wg grup w arach.

Obręb	Powierzchnia leśna [ha]		Powierzchnia nieleśna [ha]	Ogółem [ha]
	zalesiona i niezalesiona	związana z gosp. leśną		
1	2	3	4	5
Białobrzegi	3279,73	82,20	197,96	3559,89
Dobieszyn	6365,89	172,00	205,93	6743,82
Studzianki	4681,19	116,02	150,34	4947,55
Nadleśnictwo	14326,81	370,22	554,23	15251,26

Powierzchnia Nadleśnictwa jest zgodna z ewidencją gruntów i budynków, różnice w wielkości powierzchni określonej w metrach kwadratowych w tabeli powyżej i w arach określonej w pozostałych zestawieniach tabelarycznych wynika z zaokrąglania powierzchni geodezyjnej poszczególnych działek i ich sumy.

2. Podział lasów wg kategorii ochronności.

Zgodnie z postanowieniem KZP, zasięg lasów ochronnych dla Nadleśnictwa Dobieszyn, przyjęto zgodnie z Decyzją Ministra Środowiska DL-lpn-612-13/35394/10/JŁ z dnia 26 lipca 2010 r. W projekcie planu urządzenia lasu zaktualizowano kategorie ochronności i ich powierzchnię w ramach zatwierdzonego zasięgu. Różnice w powierzchni lasów ochronnych

pomiędzy poprzednim, a obecnym stanem urządzeniowym wynika ze zmian w stanie posiadania, zmian granic pododdziałów, aktualizacji powierzchni pododdziałów, zmiany stref ochrony ptaków podlegających ochronie gatunkowej, weryfikacji zaliczenia lasów do kategorii „cenne fragmenty rodzimej przyrody”, grupy kategorii użytkowania (z leśnej zalesionej i niezalesionej na grunty związane z gospodarką leśną) oraz zmian i korekt granic pododdziałów. Zmiany te wynikają też z wybudowania przez Nadleśnictwo dróg o zwiększonych parametrach (szerokość drogi) wewnątrz kompleksów leśnych.

W wyniku wyżej wymienionych zmian powierzchnia lasów ochronnych zwiększyła się o 3,79 ha.

Lp.	Grupy lasu	Obręb Białobrzegi		Obręb Dobieszyn		Obręb Studzianki		Nadleśnictwo	
		[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Rezerваты	48,49	1,48	8,25	0,13	44,69	0,95	101,43	0,71
2.1.	Lasy glebochronne	156,52	4,77	483,42	7,59	164,17	3,51	804,11	5,61
2.2.	Lasy wodochronne	728,79	22,22	545,90	8,58	315,46	6,74	1590,15	11,10
2.3.	Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody	104,91	3,20	43,49	0,68	179,73	3,84	328,13	2,29
2.4.	Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, glebochronne	-	-	0,86	0,01	-	-	0,86	0,01
2.5.	Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, wodochronne	217,93	6,64	97,09	1,53	228,02	4,87	543,04	3,79
2.6.	Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej	60,07	1,83	-	-	-	-	60,07	0,42
2.7.	Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, wodochronne	9,77	0,30	-	-	-	-	9,77	0,07
2.8.	Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, cenne fragmenty rodzimej przyrody	2,30	0,07	-	-	-	-	2,30	0,02
2.9.	Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, cenne fragmenty rodzimej przyrody, wodochronne	6,61	0,20	-	-	-	-	6,61	0,05
2.10.	Lasy znajdujące się na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych	0,93	0,03	0,89	0,01	2,19	0,05	4,01	0,03
2.11.	Lasy znajdujące się na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych, wodochronne	1,17	0,04	-	-	-	-	1,17	0,01
2.	Lasy ochronne (razem 2.1 – 2.11)	1289,00	39,30	1171,65	18,41	889,57	19,00	3350,22	23,38
3.	Lasy gospodarcze	1942,24	59,22	5185,99	81,47	3746,93	80,04	10875,16	75,91
4.	Razem	3279,73	100,00	6365,89	100,00	4681,19	100,00	14326,81	100,00

*wg tabeli Nr III

3. Podział na gospodarstwa.

Na terenie Nadleśnictwa Dobieszyn wyróżniono trzy gospodarstwa. W gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych nie wyodrębniono przerębowego sposobu zagospodarowania.

Tworząc podział drzewostanów na gospodarstwa uwzględniono założenia KZP.

Zestawienie powierzchni leśnej wg gospodarstw

Gospodarstwo	Obręby						Nadleśnictwo	
	Białobrzegi		Dobieszyn		Studzianki		Pow.	%
	Pow.	%	Pow.	%	Pow.	%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Specjalne (S)	494,60	15,08	630,12	9,90	450,20	9,62	1574,92	10,99
Wielofunkcyjne lasów ochronnych (O)	865,68	26,39	589,88	9,27	507,97	10,85	1963,53	13,71
Wielofunkcyjne lasów gospodarczych (G)	1919,45	58,53	5145,89	80,83	3722,92	79,53	10788,26	75,30
W tym:								
- zrębowego sposobu zagospodarowania (GZ)	733,53	22,37	2702,39	42,45	1711,52	36,56	5147,44	35,93
- przerębowo-zrębowego sposobu zagospodarowania (GPZ)	1185,92	36,16	2443,50	38,38	2011,50	42,97	5640,92	39,37
- przerębowego sposobu zagospodarowania (GP)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ogółem	3279,73	100,00	6365,89	100,00	4681,19	100,00	14326,81	100,00

4. Wiek rębności.

Wiek rębności przyjęto w oparciu o ustalenia Komisji Założenia Planu, na podstawie Zarządzenia Nr 55 DGLP z dnia 21.11.2011 r. oraz § 83 IUL.

Przeciętne wieki rębności dla poszczególnych gatunków drzew, przedstawiają się następująco:

Db	- 140 lat
Bk, Kl, Js, Jw	- 120 lat
So, So.b, Md, Db.c	- 100 lat
Św, Gb, Brz, Ol, Ak	- 80 lat
Os	- 50 lat
Tp	- 40 lat

Przyjęte wieki rębności są zgodne z ustaleniami KZP. W większości są one analogiczne jak w poprzednim okresie gospodarczym, z wyjątkiem Db, który ujednolicono we wszystkich obrębach. Drzewostany zaliczone do przebudowy pilnej oraz o strukturze klasy odnowienia (KO), przydzielone zostały do użytkowania rębego, niezależnie od przyjętych wieków rębności.

5. Przyjęte etaty użytkowania rębego i przedrębego.

I. Użytkowanie rębne.

Użytkowanie rębne dzieli się na:

- zaliczone na poczet etatu, tj. realizowane poprzez odpowiednie techniki pozyskania i odnowienia w ramach różnych rodzajów i form rębni,
- nie zaliczone na poczet etatu, na które w Nadleśnictwie Dobieszyn składają się: uprzątnięcie części przestojów utrudniających wzrost młodemu pokoleniu oraz

usunięcie niewielkiej miąższości drzew na powierzchni związanej z gospodarką leśną (wzdłuż przebiegu niektórych linii oddziałowych).

Wszystkie proponowane rozwiązania odnośnie optymalizacji użytkowania rębego i opracowanie wykazu projektowanych cięć rębnych, w tym: wielkości przyjętych etatów, lokalizację poszczególnych zrębów, rodzaje i formy rębni, intensywność cięć, powierzchnie do odnowienia po kolejnych cięciach, zostały uzgodnione z przedstawicielami RDLP w Radomiu i Nadleśnictwa Dobieszyn.

Zgodnie z postanowieniem KZP, do wyliczenia etatów w gospodarstwie lasów ochronnych (O) i przerębowo- zrębowym (GPZ) w obu obrębach przyjęto średni okres odnowienia 15 lat.

Proces analizy pożądanego kierunku rozwoju i stanu zasobów drzewnych wykazał, że:

- w obrębie Białobrzegi przeciętny wiek drzewostanów (65 lat) jest wyższy o **15 lat** od połowy średniego wieku rębności (50 lat) – **odstępstwo**,
- w obrębie Dobieszyn przeciętny wiek drzewostanów (59 lat) jest wyższy o **9 lat** od połowy średniego wieku rębności (50 lat) – **odstępstwo**,
- w obrębie Studzianki przeciętny wiek drzewostanów (64 lat) jest wyższy o **11 lat** od połowy średniego wieku rębności (53 lat) – **odstępstwo**,
- w całym Nadleśnictwie przeciętny wiek drzewostanów (62 lata) jest wyższy o **11 lat** od połowy średniego wieku rębności (51 lat) **odstępstwo**.

Powyższe odstępstwa stanowią uzasadnienie przyjęcia naboru wyższego od wyliczonych etatów zrównania średniego wieku dotyczy to Obrębu Białobrzegi i Dobieszyn. Wynikają one przede wszystkim z dużej powierzchni drzewostanów, które osiągnęły lub nawet przekroczyły przyjęty wiek rębności bądź są w KO lub KDO. W Obrębie Dobieszyn do cięć rębnych projektowano również pasy zrębowe w blokach jednowiekowych drzewostanów przedrębnych. W odniesieniu do Obrębu Studzianki pomimo odstępstwa przyjęty etat jest niższy od etatu zrównania średniego wieku co jest konsekwencją dużej powierzchni drzewostanów zakładanych po II wojnie światowej nie podlegających użytkowaniu rębnemu. Konsekwentne realizowanie zadań gospodarczych wynikających z ustalonego planu cięć użytków rębnych umożliwi, w sposób ewolucyjny, w perspektywie długookresowej, osiągnięcie pożądanej struktury wiekowej drzewostanów.

Kwalifikowanie drzewostanów do użytkowania rębego w poszczególnych gospodarstwach odbywało się z zachowaniem ostępowego porządku cięć. W obecnym opracowaniu zastosowano dotychczasowy podział lasu na ostępy.

Nabór drzewostanów do cięć rębnych odbywał się, pod warunkiem zachowania ładu czasowego i przestrzennego, w następującej kolejności:

- drzewostany o strukturze klasy odnowienia,
- drzewostany kwalifikujące się do pilnej przebudowy pełnej,
- drzewostany które osiągnęły wiek dojrzałości rębnej,
- inne drzewostany, w tym bliskorębne ze względu na położenie w ostępie i konieczność rozpoczęcia ich użytkowania.

Poniżej, na podstawie tabeli XIV oraz wykazów projektowanych cięć rębnych, zamieszczono zestawienie wyliczonych etatów cięć rębnych na obecny okres gospodarczy.

Zestawienie porównawcze etatów użytkowania rębego

OBRĘB NADL.	Gospodarstwo	Etaty wg dojrzałości drzewostanów		Etat wg zrównania średniego wieku	Etat optymalny	Etat z potrzeb przebudowy	Etat wg okresów uprząt. w KO i KDO	Etat z potrzeb hodowlanych	Etat proponowany na okres obowiązywania planu		
		z ostatniej kl. wieku	z dwóch ostatnich kl. wieku						Pow. manip. [ha]	Miąższość [m³]	
		miąższość brutto na 10-lecie [m³] pow. manipulacyjna na 10-lecie [ha]								brutto	netto
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
BIAŁOB RZEGI	SPECJALNE (S)	X	X	X	X	920	4810	14714	55,13	14714	12330
	LASÓW OCHRONNYCH (O)	30590	28940	29420	29420	7430	26530	44342	192,42	44342	36593

OBRĘB NADL.	Gospodarstwo	Etaty wg dojrzałości drzewostanów		Etat wg zrównania średniego wieku	Etat optymalny	Etat z potrzeb przebu- dowy	Etat wg okresów uprzat- w KO i KDO	Etat z potrzeb hodowla- nych	Etat proponowany na okres obowiązania planu		
		z ostatniej kl. wieku	z dwóch ostatnich kl. wieku						Pow. manip. [ha]	Miażdżość [m³]	
		miażdżość brutto na 10-lecie [m³] pow. manipulacyjna na 10-lecie [ha]								brutto	netto
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	LASÓW GOSPODARCZYCH (GZ*)	21930 64,80	32790 97,40	25660 74,20	25660 74,20	6010 18	X	X	74,20	24362	20415
	LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ*)	69960	56500	48160	56500	2900	94290	X	505,41	102215	85273
	RAZEM LASÓW GOSPODARCZYCH (G)	91890	89290	73820	82160	8910	94290	X	579,61	126577	105688
	OGÓŁEM OBRĘB	122480	118230	103240	111580	17260	125630	59056	827,16	185633	154611
DOBIESZYN	SPECJALNE (S)	X	X	X	X	0	2640	9726	45,89	9726	8218
	LASÓW OCHRONNYCH (O)	12040	24120	24070	24070	1450	580	15983	61,10	15983	13164
	LASÓW GOSPODARCZYCH (GZ*)	33140 98,80	117830 380,50	108330 305,70	108330 305,70	2570 12	X	X	303,98	89391	75524
	LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ*)	98480	106550	106130	106130	3660	125580	X	664,21	150191	124906
	RAZEM LASÓW GOSPODARCZYCH (G)	131620	224380	214460	214460	6230	125580	X	968,19	239582	200430
	OGÓŁEM OBRĘB	143660	248500	238530	238530	7680	128800	25709	1075,18	265291	221812
STUJZIANKI	SPECJALNE (S)	X	X	X	X	0	0	765	2,18	765	651
	LASÓW OCHRONNYCH (O)	2650	11950	17490	11950	280	4200	8701	50,68	8701	7144
	LASÓW GOSPODARCZYCH (GZ*)	41280 120,80	73150 224,10	60670 176,60	60670 176,60	2110 8	X	X	180,42	58288	48715
	LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ*)	44290	66110	76010	66110	4110	63960	X	379,56	68812	57336
	RAZEM LASÓW GOSPODARCZYCH (G)	85570	139260	136680	126780	6220	63960	X	559,98	127100	106051
	OGÓŁEM OBRĘB	88220	151210	154170	138730	6500	68160	9466	612,84	136566	113846
NADLEŚNICTWO	354360	517940	495940	488840	31440	322590	94231	2515,18	587490	490269	

*. (GZ) – zrębowy sposób zagospodarowania, (GPZ) – przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania

Użytki rębne nie zaliczone na poczet etatu przedstawiono poniżej.

Kategoria cięć	Obręby									Nadleśnictwo			
	Białobrzegi			Dobieszyn			Studzianki			Pow. [ha]	Miażdżość [m³]		
	Pow. [ha]	Miażdżość [m³]		Pow. [ha]	Miażdżość [m³]		Pow. [ha]	Miażdżość [m³]			brutto	netto	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Uprzątnięcie płazowin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uprzątnięcie nasienników i przestojów	-	180	150	-	209	173	-	5	4	-	394	327	
Pozostałe (Uprzątnięcie drzew z zadrzewień)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Razem	-	180	150	-	209	173	-	5	4	-	394	327	

Łączny maksymalny etat grubizny użytków rębnych, po uwzględnieniu miąższości użytków nie zaliczonych na poczet etatu oraz 5% przyrostu od użytków zaliczonych na etat, wynosi **617 259 m3 brutto (515 103 m3 netto)**, w tym:

- w obrębie Białobrzegi – **195 095 m3 brutto (162 488 m3 netto)**
- w obrębie Dobieszyn – **278 765 m3 brutto (233 074 m3 netto)**
- w obrębie Studzianki – **143 399 m3 brutto (119 541 m3 netto)**.

Użytkowanie przedrębne.

W ramach użytkowania przedrębnego planowane są trzebieże wczesne i późne (selekcyjne i przekształceniowe). Czyszczeń późnych z pozyskaniem grubizny nie zaplanowano.

Zgodnie z zapisami obowiązujących ZHL, w planowaniu użytków przedrębnych nie projektowano liczby nawrotów trzebieży wczesnych, pozostawiając to w gestii Nadleśnictwa.

Zgodnie z ustaleniem KZP, w drzewostanach starszych klas wieku gdzie określono jakość techniczną, a które nie są objęte planowanym użytkowaniem rębnym, nie planowano zabiegu TP z wyjątkiem pozycji uzgodnionych z Nadleśnictwem. Trzebieży późnych nie planowano również w drzewostanach o zwarciu luźnym, ewentualnie przerywanym i trudno dostępnych, a także w niektórych drzewostanach położonych na wąskich i małych działkach pomiędzy obcą własnością. Podobne kryterium przyjęto dla drzewostanów młodszych, gdzie określono jakość hodowlaną.

W pewnej grupie drzewostanów cięcia w ramach trzebieży będą mieć charakter przekształceniowy, a ich główną funkcją ma być zapewnienie optymalnych warunków rozwoju wartościowym pod względem hodowlanym podrostom i podsadzeniom, bądź stworzenie warunków do wprowadzenia odnowień.

Grubizna, którą ewentualnie pozyska się na powierzchniach nie objętych wskazaniem gospodarczymi, w ramach cięć przygodnych (np. usuwanie drzew posuszowych, złomów, wywrotów lub innych), mieścić się będzie w ramach ogólnego, orientacyjnego etatu miąższościowego użytków przedrębnych.

Zestawienie powierzchni drzewostanów projektowanych do użytkowania przedrębnego

Rodzaj cięć	Obręby			Nadleśnictwo	
	Białobrzegi	Dobieszyn	Studzianki		
Powierzchnia [ha]					
1	2	3	4	5	
Czyszczenia późne (CPP)	-	-	-	-	
Trzebieże	Wczesne (TW)	355,89	681,53	364,29	1401,71
	Późne (TP)	1166,19	3456,88	2551,57	7174,64
	Razem	1522,08	4138,41	2915,86	8576,35
Ogółem	1522,08	4138,41	2915,86	8576,35	

Uwzględniając:

- ↳ wyniki użytkowania przedrębnego w Nadleśnictwie, w okresie ostatnich 5 i 10 lat, biorąc pod uwagę łączną, pozyskaną w tym okresie miąższość z cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych i przygodnych,
- ↳ spodziewany bieżący przyrost miąższości, wg gatunków panujących, w drzewostanach nie objętych planowanym użytkowaniem rębnym (przy założeniu, że maksymalny rozmiar cięć pielęgnacyjnych to 50%, 55%, 60%, 65%, 75% przyrostu tablicowego),

- ↳ etaty z poprzedniego planu urządzenia lasu,
- ↳ zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębne.

Podczas narady komisja przyjęła wskaźnik intensywności cięć pielęgnacyjnych na poziomie **45 m³ netto/ha** dla trzech obrębów leśnych:

Nadleśnictwo – 8 576,35 ha, **385 936 m³ netto**, 482 420 m³ brutto,
Obręb Białobrzegi – 1 522,08 ha, **68 494 m³ netto**, 85 617 m³ brutto,
Obręb Dobieszyn – 4 138,41 ha, **186 228 m³ netto**, 232 786 m³ brutto,
Obręb Studzianki – 2 915,86 ha, **131 214 m³ netto**, 164 017 m³ brutto.

O faktycznym rozmiarze wykonania planu zadecydują potrzeby pielęgnacyjne i stan sanitarny lasu w chwili wykonywania zabiegu. Ustalony i przyjęty etat powierzchniowy stanowiąc będzie natomiast wielkość obligatoryjną do wykonania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu.

Wielkość tablicowego bieżącego rocznego przyrostu miąższości w drzewostanach nie objętych planowanym użytkowaniem rębnym generowana jest przez program „Taksator”, w ramach tabeli VIIIa.

Łączny etat użytkowania głównego

Użytkowanie	Obręb						Nadleśnictwo	
	Białobrzegi		Dobieszyn		Studzianki		Miąższość [m ³ brutto] [m ³ netto]	[%] [%]
	Miąższość [m ³ brutto] [m ³ netto]	[%] [%]	Miąższość [m ³ brutto] [m ³ netto]	[%] [%]	Miąższość [m ³ brutto] [m ³ netto]	[%] [%]		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Rębne	195095 162488	69,50 70,35	278765 233074	54,49 55,59	143399 119541	46,65 47,67	617259 515103	56,13 57,17
Przedrębne	85617 68494	30,50 29,65	232786 186228	45,51 44,41	164017 131214	53,35 52,33	482420 385936	43,87 42,83
Razem	280712 230982	100,00 100,00	511551 419302	100,00 100,00	307416 250755	100,00 100,00	1099679 901039	100,00 100,00

Z porównania etatu użytków głównych z etatem na ubiegły okres gospodarczy i wykonaniem użytkowania w minionym 10-leciu wynika, że nastąpi wzrost pozyskania drewna o 37 % w skali Nadleśnictwa w tym wzrost użytkowania rębne o 72 %, użytkowanie przedrębne kształtuje się na zbliżonym poziomie.

6. Wytyczne w sprawie użytkowania rębne.

Przyjęto zaproponowane przez Wykonawcę wytyczne w sprawie użytkowania rębne i rębni dla poszczególnych gospodarstw.

7. Wytyczne w zakresie hodowli lasu.

Przyjęto zaproponowany rozmiar zadań z zakresu hodowli lasu wg wielkości zamieszczonych poniżej.

Planowany rozmiar prac z zakresu hodowli lasu

Rodzaj czynności gospodarczej	Obręb			Nadleśnictwo
	Białobrzegi	Dobieszyn	Studzianki	
	Powierzchnia [ha]			
1	2	3	4	5
1. Odnowienia i zalesienia otwarte	185,47	388,37	204,15	777,99
w tym:				
- halizny, plazowiny, zręby	10,37	17,35	15,72	43,44
- zręby projektowane	175,10	371,02	188,43	734,55
- grunty nieleśne	-	-	-	-
2. Odnowienia pod osłoną	316,24	390,00	214,57	920,81
w tym:				
- przy rębniach złożonych	315,86	390,00	212,86	918,72
- podsadzenia produkcyjne	-	-	0,35	0,35
- dolesienia	0,38	-	1,36	1,74
3. Poprawki i uzupełnienia w uprawach i młodnikach istniejących	6,32	1,73	8,19	16,24
4. Wprowadzanie podszytów	-	-	-	-
5. Pielęgnowanie razem	642,01	838,04	404,16	1884,21
w tym:				
- upraw				
- pielęgnowanie gleby	174,60	193,73	88,37	456,70
- czyszczenia wczesne (CW)	218,82	237,79	105,49	562,10
- pielęgnowanie młodników (CP)	248,59	406,52	210,30	865,41
6. Melioracje	485,44	739,83	390,01	1615,28
w tym:				
- agrotechniczne	485,44	739,83	390,01	1615,28
- wodne	-	-	-	-
- nawożenie	-	-	-	-

W Projekcie Planu Urządzenia Lasu pielęgnowanie gleby (PIEL) i czyszczenia wczesne (CW) zaplanowano jedynie dla upraw i zrębów istniejących na dzień 1 stycznia 2020 r. W uprawach nowo projektowanych, zarówno na powierzchniach otwartych, jak i pod osłoną nie projektowano pielęgnacji gleby.

W trakcie Narady zaakceptowano przyjęte w projekcie PUL typy drzewostanów (zamieszczone poniżej dla siedlisk leśnych i siedlisk przyrodniczych) o charakterze gospodarczym i ochronnym oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw ustalone na KZP i uzupełnione w trakcie prac taksacyjnych.

Dodatkowe typy drzewostanów i orientacyjne składy gatunkowe upraw

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Przykładowy skład gatunkowy odnowienia	Gatunki domieszkowe	Projektowane rodzaje rębni
1	2	3	4	5
Bb	So	So 80, Św, Brz 20	Brz, Św	-
BMw	Db So	So 50, Db 30, Św, Md i inne 20	Bk, Md, Św	III
LMśw	So Bk	Bk 50, So 30, Db, Md 20	Md, Db, Jw, Lp	II, III
	Db	Db 80, Md i inne 20	Md, Bk, Jw, Lp	III/I- uprawy pochodne Db
	Gb-Db	Db 50, Gb 30, Lp i inne 20	Lp, Brz, Jw	III/ IV
LMw	OI-So	So 50, OI 30, Św, Db i inne 20	Św, Brz, Db	I
	So-OI	OI 60, So 30, Św, Db i inne 10	Św, Brz, Db	I, III
LMb	Brz-OI	OI 60, Brz 30, Św i inne 10	Św, So	-

Dodatkowe typy drzewostanów i orientacyjne składy gatunkowe upraw na siedliskach przyrodniczych w obszarach Natura 2000

Typ siedliskowy lasu	Zespół roślinny	Typ drzewostanu	Przykładowy skład gatunkowy odnowienia	Gatunki domieszkowe	Projektowane rębnie
1	2	3	4	5	6
LMw	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	OI Db	Db 50, OI 30, Jw, Wz, Js 20	Jw, Wz, Js	III

W opisie ogólnym należy przedstawić sposób postępowania i orientacyjne wielkości przy pielęgnowaniu nowo zakładanych upraw w trakcie trwania 10-letnia.

8. Wytyczne w zakresie przebudowy drzewostanów.

Przebudowę drzewostanów niezgodnych z celami gospodarki leśnej zaprojektowano w ramach przebudowy pełnej z podziałem na:

- intensywną – realizowaną poprzez użytkowanie rębne,
- stopniową – realizowaną poprzez trzebieże w drzewostanach z jakością techniczną.

Poniżej przedstawiono wartości liczbowe form przebudowy.

Przebudowa	Obręb			Nadleśnictwo
	Białobrzegi	Dobieszyn	Studzianki	
	Powierzchnia [ha]			
1	2	3	4	5
Intensywna	65,65	35,08	31,29	132,02
Stopniowa	42,18	29,83	4,79	76,80
Ogółem	107,83	64,91	36,08	208,82

9. Użytkowanie uboczne i gospodarka łowiecka.

W ramach użytkowania ubocznego w Nadleśnictwie Dobieszyn na bieżące 10-letnie przewiduje się pozyskiwanie niewielkich ilości choinek świerkowych w ramach prowadzenia cięć rębnych i pielęgnacyjnych.

Nadleśnictwo posiada ośrodek hodowli zwierzyny i prowadzi własną gospodarkę łowiecką na dwóch wyłączonych obwodach łowieckich nr 537 i 546. Ponadto sprawuje nadzór nad działalnością 10 kół łowieckich, dzierżawiących jego grunty.

10. Ochrona przeciwpożarowa.

Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 lipca 2015 r. zmieniającym rozporządzenie z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów, lasy Nadleśnictwa Dobieszyn zakwalifikowano do I kategorii zagrożenia pożarowego.

Kierunkowe zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej wraz z mapami zostały przedłożone do zaopiniowania Mazowieckiemu Komendantowi Wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie.

11. Zagospodarowanie turystyczne i rekreacyjne.

Obszar znajdujący się w zasięgu terytorialnego działania Nadleśnictwa Dobieszyn jest wykorzystywany do celów rekreacyjnych i turystycznych. Na atrakcyjność omawianego terenu wpływa przede wszystkim bogactwo lasów, urozmaicona rzeźba terenu, zabytki kultury

materialnej.

Wytyczne z zakresu turystyki i rekreacji zawarte w projekcie planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa zostały zaakceptowane.

12. Potrzeby w zakresie budownictwa ogólnego, drogowego i melioracji wodnych.

Prace z zakresu budownictwa ogólnego i budownictwa drogowego (w tym dotyczące ochrony przeciwpożarowej) realizowane będą na bieżąco zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi Nadleśnictwa oraz planami perspektywicznymi RDLP, z uwzględnieniem opracowanego Projektu Docelowej Sieci Drogowej, położenia wokół terenów zurbanizowanych i rozwoju turystyki oraz rekreacyjnego wykorzystania terenów leśnych.

13. Program Ochrony Przyrody.

Poniżej w układzie tabelarycznym przedstawiono formy ochrony przyrody wyróżnione na terenie Nadleśnictwa w ramach V rewizji na lata 2020-2029.

Formy ochrony przyrody na terenie Nadleśnictwa Dobieszyn

Rodzaj obiektu	Ilość ⁵		Powierzchnia [ha]	
	stan na 01.01.2010 r.	stan na 01.01.2020 r.	stan na 01.01.2010 r.	stan na 01.01.2020 r.
1	2	3	4	5
Rezerваты	4	4	106,05	104,50
Obszary chronionego krajobrazu	1	1	4528,55	4525,87
Obszary Natura 2000	OZW/SOO	2	1592,46	1590,22
	OSO	1	1749,83	1753,94
Pomniki przyrody	33	32	-	-
Grzyby chronione ⁶	1	-	-	-
Porosty chronione (grzyby zlichenizowane) ²	3	3	-	-
Rośliny chronione ¹	mchy ³	5	-	-
	rośliny naczyniowe ⁴	27	23	-
Zwierzęta chronione ¹	mięczaki	2	-	-
	owady	8	12	-
	ryby	-	8	-
	plazy	13	13	-
	gady	5	5	-
	ptaki	139 (149)	150	-
ssaki	9 (10)	14	-	

¹ - łącznie z tymi, dla których nie określono lokalizacji do pododdziału;

² - liczba gatunków porostów jest większa, ponieważ chrobotki oznaczano do rodzaju;

³ - liczba gatunków mchów jest większa, ponieważ plonniki, torfowce i widložęby oznaczano do rodzajów;

⁴ - liczba gatunków roślin naczyniowych jest większa, ponieważ sasankę i starczyka oznaczono do rodzaju, a widlakowate do rodziny;

⁵ - zmiana liczby gatunków wynika m. in. ze zmiany przepisów;

⁶ - liczba gatunków grzybów jest większa, ponieważ siedzunia, smardze i soplówkę oznaczano do rodzaju;

() - liczba gatunków podanych w tabelach poniżej, gdzie uwzględniono gatunki obecnie nieobjęte ochroną prawną

Ponadto na terenie Nadleśnictwa jako **walory przyrodniczo-leśne** w ramach rewizji wyróżniono:

- **Cenne drzewa** - wyodrębniono 49 drzew (18 w obrębie Białobrzegi, 25 w obrębie Dobieszyn i 6 w obrębie Studzianki) niebędących pomnikami przyrody, które wyróżniają się wiekiem, pokrojem oraz parametrami pierśnicy i wysokości.
- **Drzewostany** – w ramach prac taksacyjnych na powierzchni **880,94 ha** zostały wyróżnione drzewostany stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, odpowiednio: w obrębie Białobrzegi – **331,75 ha**, w obrębie Dobieszyn – **141,44 ha** oraz w obrębie Studzianki – **407,75 ha**.

➤ Powierzchnie leśne do wyłączenia z użytkowania decyzją Nadleśniczego - w Nadleśnictwie wyłączono z użytkowania decyzją Nadleśniczego **216** pododdziałów o łącznej powierzchni **488,30 ha**. Formalne wydanie decyzji Nadleśniczego nastąpi po naradzie techniczno-gospodarczej (NTG), z mocą obowiązywania od 1 stycznia 2020 roku.

➤ **Siedliska przyrodnicze**

Inwentaryzacje siedlisk przyrodniczych na terenie Nadleśnictwa Dobieszyn przeprowadzono w ramach następujących opracowań:

- inwentaryzacja przeprowadzona na potrzeby opracowania Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łękawica PLH140030 (PZO);
- inwentaryzacja przeprowadzona na potrzeby opracowania Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Pilicy PLH140016 (PZO);
- opracowanie fitosocjologiczne dla obszaru Natura 2000 „Łękawica” PLH140030” w Nadleśnictwie Dobieszyn wykonane przez BULiGL Oddział w Radomiu w 2015 roku (FITO);
- opracowanie fitosocjologiczne dla obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Pilicy” w Nadleśnictwie Dobieszyn wykonane przez BULiGL Oddział w Radomiu w 2018 roku;
- inwentaryzacja przeprowadzona przez Wojewódzki Zespół Specjalistyczny w 2008 r. (WZS) – nie została wykorzystana ze względu na opracowane PZO;
- wielkoobszarowa inwentaryzacja fauny, flory oraz siedlisk przyrodniczych wykonana dla Lasów Państwowych w latach 2006-2007 (INVENT).

Wyniki powyższych prac zostały uwzględnione podczas tworzenia projektu PUL wraz z POP dla Nadleśnictwa Dobieszyn w następujący sposób:

- ❖ w obszarach Natura 2000 przyjęto bez zmian, a jedynie z uwzględnieniem korekt w przebiegu granic pododdziałów, siedliska przyrodnicze wykazane w warstwach wektorowych (w formacie *.shp) będących integralną częścią planów zadań ochronnych danych obszarów Natura 2000 (PZO);
- ❖ poza obszarami Natura 2000 zostały przyjęte, jako „cenne fragmenty zbiorowisk roślinnych”, zweryfikowane siedliska przyrodnicze wykazane w wielkoobszarowej inwentaryzacji fauny, flory oraz siedlisk przyrodniczych wykonanej dla Lasów Państwowych w latach 2006-2007 (INVENT).

W sumie w obszarach Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa Dobieszyn do projektu PUL przyjęto występowanie **330,19 ha siedlisk przyrodniczych**. Poza obszarem Natura 2000 do projektu PUL przyjęto występowanie 582,48 ha „cennych fragmentów zbiorowisk roślinnych” (będących odpowiednikami siedlisk przyrodniczych).

Łącznie siedliska przyrodnicze oraz „cenne fragmenty zbiorowisk roślinnych” zajmują powierzchnię 912,67ha, co stanowi 5,98% całej powierzchni Nadleśnictwa. Podczas projektowania wskazań gospodarczych dla siedlisk przyrodniczych przyjęto odrębny cel hodowlany, sposób postępowania hodowlanego, uwzględniający naturalne składy drzewostanów i ich strukturę, stan i pochodzenie.

Zestawienie siedlisk przyrodniczych w obszarach Natura 2000 występujących w Nadleśnictwie Dobieszyn

Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	Powierzchnia [ha]			
	Obręb Białobrzegi	Obręb Dobieszyn	Obręb Studzianki	Nadleśnictwo
1	2	3	4	5
3150 – Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion, Potamion</i>	0,83	-	-	0,83
6510 – Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	5,09	-	-	5,09
7140 – Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	-	0,17	-	0,17
9170 – Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	-	-	8,53	8,53

Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	Powierzchnia [ha]			
	Obręb Białobrzegi	Obręb Dobieszyn	Obręb Studzianki	Nadleśnictwo
1	2	3	4	5
91D0 ¹ - Bory i lasy bagienne	-	1,90	-	1,90
91E0 ¹ – Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	235,05	1,92	76,70	313,67
Razem	240,97	3,99	85,23	330,19

¹ - siedliska priorytetowe

Wykaz pododdziałów w Nadleśnictwie Dobieszyn, w obszarach Natura 2000, w których występują punktowo siedliska przyrodnicze

Lp.	Kod siedliska przyrodniczego	Nazwa siedliska przyrodniczego	Lokalizacja oddział/pododdział
1	2	3	4
Obręb Dobieszyn/OZW Łękawica			
1.	4030	Suche wrzosowiska	14Ab
2.	6430	Ziolorośla górskie i ziolorośla nadrzeczne	1b
3.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	4c,f; 5c,h,j,m; 6c,d
4.	91E0 ¹	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	2k
5.	91T0	Sosnowy bór chrobotkowy	2g; 5g,i
Obręb Studzianki/OZW Łękawica			
1.	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	24o,r
2.	6430	Ziolorośla górskie i ziolorośla nadrzeczne	24b,l,r
3.	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	4b; 20i,j
4.	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	4a,b; 5k; 6a,c,f,h
5.	91E0 ¹	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	2h; 6d,g; 7a; 24a,i,j,fx,o
Obręb Białobrzegi/SOO Dolina Dolnej Pilicy			
1.	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	53a,g
2.	91E0 ¹	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	7f; 13h; 16f; 17b; 23a; 24f; 51b
Obręb Dobieszyn/SOO Dolina Dolnej Pilicy			
1.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympeion, Potamion	23g,m
2.	91E0 ¹	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	23m; 24g; 77f; 82n

¹ - siedliska priorytetowe

Zestawienie cennych fragmentów zbiorowisk roślinnych w Nadleśnictwie Dobieszyn występujących poza obszarami Natura 2000

Lp.	Odpowiadający kod siedliska przyrodniczego	Przyjęty kod w bazie opisów taksacyjnych	Odpowiadająca nazwa siedliska przyrodniczego	Powierzchnia [ha]	Lokalizacja oddział/pododdział
1	2	3	4	5	6
Obręb Białobrzegi					
1.	6510	-	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	6,29	34r; 76c,d; 100o; 101j
2.	9170	T-C	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	137,17	32i; 38b,k; 39h; 40d; 61i; 62d; 63m; 67c; 68a,b,f; 79g; 90a; 91b,g; 93b; 115a,c,d,h,l; 116d,f,g,h; 119b,c,d,f; 120a,b,c; 132b,g; 133f,g,h,i,k; 134a,f; 138d; 139a
3.	91E0 ¹	F-A, Cr-F	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	60,42	32d,f; 34m,s; 40c; 59h; 60d,f,i,j; 79c; 80b,c; 83d; 101k; 102b; 111a,b,h; 116j; 127d; 128h; 130c,g,h
4.	91F0	F-U	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	4,05	34s,z; 111j; 117c
5.	91T0	C-P, P-P	Sosnowy bór chrobotkowy	1,01	39k; 95Cp
Razem				208,94	

Lp.	Odpowiadający kod siedliska przyrodniczego	Przyjęty kod w bazie opisów taksacyjnych	Odpowiadająca nazwa siedliska przyrodniczego	Powierzchnia [ha]	Lokalizacja oddział/pododdział
1	2	3	4	5	6
Obręb Dobieszyn					
1.	2330	-	Wydmny śródlądowe z murawami napiaskowymi	0,75	14Bc; 21Dcx
2.	6510	-	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	21,52	40c,d; 69f; 72a; 74a; 76a; 92j; 100j,k; 159n; 161m
3.	9170	T-C	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	55,85	89h; 90h; 91m; 98g,h,i; 99a; 102f; 111n; 112a; 113h; 119g; 120b; 130l,m; 158c
4.	91E0 ¹	F-A, Cr-F	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	17,74	69i; 71c,d; 76m; 78i
Razem				95,86	
Obręb Studzianki					
1.	3150	-	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion	0,90	86f
2.	6510	-	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	1,31	56i
3.	7140	-	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	2,43	105c; 106g
4.	9170	T-C	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	255,40	19f; 22d; 52b; 53a; 54a,i,l; 55b,c,h,m; 56f,g,h; 57a; 58j; 71f; 72a; 73c,h; 74a,g; 75d; 76a; 78a; 84f,h; 93c,f; 94f; 100f; 101a,b,f; 102a; 108d; 112b,c,d,g; 113a; 114b,c; 119b,g; 120d; 121a,c; 124b; 128b; 129c,d; 141c
5.	91D0 ¹	Vu-P	Bory i lasy bagienne	9,25	149d
6.	91E0 ¹	F-A, Cr-F	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	6,67	51Ca; 52c; 114g; 115h
7.	91T0	C-P, P-P	Sosnowy bór chrobotkowy	1,72	70Ac,h,j
Razem				277,68	
Ogółem				582,48	

Bardziej szczegółowa analiza siedlisk przyrodniczych została przeprowadzona w „Prognozie oddziaływania projektu PUL na środowisko i obszary Natura 2000”.

➤ **Walory kulturowe** – opisano zabytki kultury materialnej i zabytkowych parków, wpisanych do wojewódzkich rejestrów zabytków występujących w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Dobieszyn, a także stanowisk archeologicznych, miejsc pamięci, mogił i kapliczek zlokalizowanych na gruntach Nadleśnictwa.

Martwe drewno - w ramach prac urządzenia lasu V rewizji, dokonano pomiaru drewna martwego na 10 % powierzchni próbnych objętych pomiarem miąższości, w każdej warstwie gatunkowo-wiekowej. Przeprowadzona inwentaryzacja wykazała, że zasoby grubizny drewna martwego w Nadleśnictwie Dobieszyn (średnicy powyżej 10 cm bez kory) stanowią ok. 1,74 % zasobów drzewnych (**5,45 m³/ha**).

14. Ocena Oddziaływania projektu PUL na Środowisko i Obszary Natura 2000.

Podstawą prawną opracowania prognozy jest Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zakres i stopień szczegółowości opracowania prognozy został uzgodniony z GDOŚ i GIS oraz sprecyzowany w SIWZ.

W ramach wykonywania Oceny Oddziaływania projektu PUL na Środowisko i Obszary Natura 2000 dokonano analizy rozmieszczenia zaplanowanych zabiegów w odniesieniu do lokalizacji wybranych obiektów przyrodniczych.

W pierwszej kolejności wykonano analizy dla stanowisk gatunków oraz miejsc występowania siedlisk przyrodniczych na terenach obszarów Natura 2000 pokrywających się z gruntami Nadleśnictwa Dobieszyn.

Osobnej analizie poddano również wartości przyrodnicze położone na terenie gruntów Nadleśnictwa, poza granicami obszarów Natura 2000.

Ostateczna ocena przewidywanego oddziaływania zapisów planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000 została wykonana w oparciu o analizy wpływu planu na poszczególne elementy środowiska, jak:

- różnorodność biologiczna,
- ludzie,
- zwierzęta, rośliny, grzyby,
- woda,
- powietrze,
- powierzchnia ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

Dla obszarów Natura 2000 dokonano oceny wpływu na przedmioty ochrony w tym siedliska przyrodnicze, gatunki roślin i zwierząt.

Do oceny wpływu projektu PUL na zachowanie stanu lasu w ramach obszarów Natura 2000 wykorzystano tzw.: „macierze”.

W ocenie oddziaływania projektu PUL na środowisko i Obszary Natura 2000 nie stwierdzono by plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dobieszyn na lata 2020-2029 mógł negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000 OZW Łękawica PLH140030, OSO Dolina Pilicy PLB140003, SOO Dolina Dolnej Pilicy PLH140016.

16. Program Edukacji Leśnej Społeczeństwa

W trakcie obrad Narady Techniczno-Gospodarczej przedstawiono podsumowanie działalności edukacyjnej Nadleśnictwa oraz zaprezentowano Program Edukacji Leśnej Społeczeństwa sporządzony dla Nadleśnictwa Dobieszyn na lata 2020-2029 i zatwierdzony przez Dyrektora RDLP Radom.

Sekretarz NTG:

Specjalista SL

mgr inż. Agata Łukomska-Hłopaś

Przewodniczący NTG:

Z-ca DYREKTORA

ds. Gospodarki Leśnej

mgr inż. Piotr Kacprzak

Zatwierdził dnia 20.04.2020

DYREKTOR

dr inż. Andrzej Matysiak

Naczelnik Wydziału Zarządzania
Zasobami Leśnymi
mgr inż. Wiesław Szczechowicz

